

1. Een gênant verhaal

Om dichterbij dit bijbelgedeelte te komen, dichterbij de boodschap, wil ik je een verhaal vertellen, een uitgebreid verhaal. En straks zul je begrijpen waarom.

Het moet een geweldig feest worden. Wessel en Nancy zijn 25 jaar getrouwd. Wessel heeft een eigen zaak, een groothandel in levensmiddelen. De grootste zaal van het restaurant is eigenlijk aan de krappe kant. Wessel en Nancy zijn helemaal in het nieuw, mooie corsage op, en hun drie dochters, van 23, 20 en 18, zien er beeldschoon uit. Een klein orkest zorgt voor sfeervolle muziek. Overal zie je vrolijke gezichten. Verschillende mensen komen met bijdragen. De dochters hebben een leuke quiz bedacht voor hun ouders, familieleden zingen een lied, een vriend heeft een gedicht. En dan pakt Wessel de microfoon. 'Beste mensen, we zijn ontzettend blij dat jullie vanavond allemaal gekomen zijn. Heel erg bedankt ook voor alle warme en lieve woorden.

Zelf heb ik ook nog een bijdrage aan deze avond.' Iedereen is verrast, ook Nancy. 'Ik heb een fotoserie gemaakt,' zegt Wessel.

En op de beamer komen de plaatjes. Nancy als baby, en ook Wessel zelf als baby. Daarna foto's uit hun jeugd, en dan het eerste plaatje waar ze samen op staan, hand in hand. 'Ooo', gaat het door de zaal. Dan volgen beelden van de bruiloft, zij in het wit, met een lange sleep, hij met een prachtig pak. Iedereen zit te genieten als er plaatjes komen van de dochters, als baby, als kinderen.

Wessel klikt weer verder en dan volgt een foto met daarop een groot gebouw. 'Dit grote gebouw', vertelt Wessel, 'is het gerechtsgebouw in Utrecht. Toen we acht jaar getrouwd waren is het misgegaan. De politie deed een inval in mijn eerste zaak. De meesten van jullie weten het: die zaak was een dekmantel voor mijn handel in drugs.'

De gezichten van de gasten in de zaal verstarren. Wat gaat Wessel nu toch doen? 'Op deze foto zien jullie de rechter die mijn zaak behandelde, en op de volgende (KLIK) staat de gevangenis in Nieuwegein, waar ik 3,5 jaar heb gezeten.' De sfeer in de zaal wordt nu heel ongemakkelijk. Mensen schuiven op hun stoel en een enkeling kucht bedeesd.

Maar Wessel gaat verder. 'Op deze foto (KLIK) zien jullie de schoenen van de vrouw, met wie ik drie maanden lang een buitenechtelijke relatie had. Ook dat weten velen van jullie.' De spanning in de zaal is nu echt om te snijden, je kunt een speld horen vallen.

'Beste mensen, nu volgt mijn laatste foto. Hier zie je Nancy en mij, vorige week. We wandelden samen langs het strand, terwijl de zon onderging. Maar dat ik deze foto kan laten zien, is één groot wonder. Jullie hebben ons vanavond gefeliciteerd, jullie hebben lieve en warme woorden gesproken, jullie hebben hele mooie en creatieve bijdragen geleverd. Maar niemand van jullie, helemaal niemand, heeft het gehad over de gevangenis in Nieuwegein of over die drie maanden van mijn overspel. Gelukkig maar, daar zijn jullie te beleefd voor. Maar wij weten allemaal dat deze avond bepaald niet vanzelfsprekend is. Als het aan mij had gelegen, aan wat ik gedaan heb, dan was er vanavond geen feest geweest. Dit mooie pak, deze corsage, jullie wensen, ik heb ze niet verdiend. De enige reden dat wij hier zitten, de enige die op deze avond alle lof verdient, de enige die ons huwelijk heeft gered, dat ben jij, Nancy. Want ondanks mijn onvergeeflijke fouten heb jij mij toch vergeven. Jij hield je aan je huwelijksbelofte, terwijl je alle recht van de wereld had om die te breken. Daarom breng ik jou, en jou alleen, op deze avond: HULDE.'

In de zaal is het doodstil, tot één van de gasten opstaat, zich keert naar Nancy, en begint te klappen. Dan staat iedereen op, en minutenlang is het rondom de zilveren bruid, één groot applaus.

2. Vier mensen, die alle vier de fout ingaan

De boodschap van dit verhaal, dat is precies de boodschap van Genesis 27. Want zo pijnlijk als de sfeer is op die bruiloft, zo pijnlijk is ook deze episode uit de geschiedenis van Israël. Het is werkelijk een vreselijk verhaal. Eén grote poel van leugen en

bedrog. Weet je wat ik nu zo ontzettend bijzonder vind? Dat Israël deze hele geschiedenis tot in de meest genante details heeft opgenomen in haar meest officiële geschiedschrijving. Het is zo uitgebreid beschreven dat ik twijfelde: zal ik dat hele verhaal lezen of zal ik erin gaan knippen? Israël verhuult niets. En dat is niet alleen maar hier, dat gebeurt door de hele Bijbel heen. De Bijbel is goudeerlijk, er wordt niets mooier gemaakt dan het is. Alleen al daaraan kun je zien dat de Bijbel geen menselijk verzinsel is, maar door God Zelf geïnspireerd.

Hoe beter je dit hoofdstuk op je laat inwerken, hoe triester je wordt. Daar heb je bijvoorbeeld **Izak**. Izak die als jonge knul door zijn vader Abraham werd meegenomen naar de berg Moria. Abraham werd door God op de proef gesteld. God had tegen hem gezegd: 'Ga je zoon, Izak, je enige, van wie je zoveel houdt, ga die zoon aan Mij offeren.' En wat deed Izak? Hij bood geen verzet,

maar hij liet zich vastbinden op het altaar. Gelukkig, gelukkig klonk er toen de stem van God: 'Ho, stop Abraham, nú weet ik dat je godvrezend bent.'

Diezelfde Izak bad later vurig tot God voor zijn vrouw Rebekka, dat ze een kind mocht krijgen. En ze kreeg een tweeling: Jakob en Ezau. Nu is Izak oud geworden, en zo goed als blind. En het lijkt wel alsof

hij nu alleen nog maar kan denken aan eten. Vanmorgen lasen we dat, uit hoofdstuk 25: 'Izak had Ezau lief, omdat hij graag wildbraad at. Rebekka daarentegen had Jakob lief.' En wild schieten en braden, dat kón Ezau. De liefde van Izak gaat door zijn maag. En in het gezin is er een tweespalt ontstaan: Izak en Ezau tegenover Rebekka en Jakob. De sfeer is slecht. Als ouders hun lievelingetjes hebben, dan gaat dat nooit goed.

Izak voelt zich zwak, hij denkt dat hij misschien wel snel zal gaan sterven. Maar hij is een echte aartsvader, en hij weet: 'Ik moet de zegen doorgeven.' Er moet een opvolger zijn, een volgende stamhouder, iemand die de lijn van het geslacht voortzet, met daaraan verbonden de beloften van God aan Abraham. Want God heeft aan Abraham beloofd dat Hij via hem de hele wereld zal zegenen, en dat hij zal uitgroeien tot een groot volk. Aan wie zal Izak nu die zegen gaan geven? Je zou zeggen: dat is toch overduidelijk! Al vóór de geboorte van Ezau en Jakob had God het gezegd tegen Rebekka: 'Er zijn twee volken in uw schoot, (...) het ene volk zal sterker zijn dan het andere, en de meerdere (de oudste, dat werd Ezau) zal de mindere (de jongste, Jakob) dienen.' God Zelf had dus Jakob aangewezen als de erfgenaam van Zijn zegen.

En vervolgens was er nog iets gebeurd: omdat Ezau honger had en Jakob een pan soep had gekocht, vroeg Ezau: 'Laat mij toch slurpen van dat rode, dat rode daar!' 'Ja,' zei Jakob, 'oké, maar verkoop mij dan je eerstgeboorterecht.' 'Jij je zin,' zei Ezau, 'ik ga toch dood, wat heb ik aan dat eerstgeboorterecht?' Onverschillig verkwaanselde hij zijn eerstgeboorterecht voor een bord soep! En natuurlijk heeft Izak dat gehoord. Het lijkt overduidelijk: natuurlijk zal Izak nu de zegen voor de oudste zoon gaan geven aan Jakob! Maar wat doet Izak? Tegen Gods aanwijzing in, en ongeacht de onverschilligheid van Ezau wil hij toch Ezau gaan zegenen. En ondertussen er nog even goed van profiteren door Ezau te vragen eerst een lekker maaltje klaar te maken. Je zou zeggen: op dit hoogtepunt van Izaks leven zal hij wel zijn hele gezin bij elkaar roepen en dan zijn zonen gaan zegenen, de belangrijkste zegen voor Jakob, en de tweede zegen voor Ezau. Maar nee, Izak voelt wel aan dat hij fout zit, en hij wil het in een onderonsje met Ezau regelen.

Nou was dat gebeuren met die soep natuurlijk ook al een beschamende vertoning. Jakob had zijn broer gepakt op zijn zwakke plek. Maar **Ezau** was bij zijn volle bewustzijn toen hij zijn eerstgeboorterecht verkwaanselde. En merk je nu in dit hoofdstuk iets van spijt daarover? Iets van berouw? Zegt hij tegen zijn vader:

'Ja pap, ik wil natuurlijk graag die zegen hebben, maar ik heb er geen recht meer op, ik ben zo stom geweest om mijn eerstgeboorterecht te verkopen.' Merk je iets van die eerlijkheid en dat schuldbesef bij Ezau? Totaal niet! Helemaal niks! Integendeel, Ezau kruipt helemaal in de slachtofferrol. 'Jakob heeft me toen óók al bedrogen, en nu wéér, de vuillak!' En dan de derde in het spel: **Rebekka**. Zij speelt luistervinkje en hoort Izak tegen Ezau zeggen, dat hij hem wil gaan zegenen. Je zou zeggen: dan loopt ze nu meteen naar Izak toe, en ze zal zeggen: 'les, wat doe je nou? Dat gaat toch helemaal in tegen Gods bedoeling?' Maar dat doet ze niet. En wat ze al helemaal niet doet is op de knieën gaan, en God Zelf te hulp roepen: 'O Here God, U heeft toch beloofd dat Jakob de zegen van de eerstgeborene zou krijgen? Wat moet ik doen, Here?' Nee... niets van dat alles. Rebekka's creativiteit is onbegrensd, als het erom gaat haar man te bedriegen om haar lievelingetje Jakob de gewenste zegen toe te spelen. Razendsnel flanst ze haar plan in elkaar, het lijkt wel alsof ze daar in haar gedachten al wel eens meer mee bezig is geweest. En **Jakob**? De man die de zegen van de aartsvaders moet gaan dragen? De man die het uitverkoren geslacht moet gaan voortzetten? De man die bij uitstek Gods vertegenwoordiger op aarde moet gaan worden? Jakob spultert even: 'Ja, mama, Ezau is behaard, maar ik ben glad!' Dat wisten we al, dat Jakob glad was... 'Ik zet mijn vader voor spot... (Hé, denk je, voelt Jakob zijn geweten?) ... ik zet mijn vader voor spot en dan zal ik een vloek over mij brengen in plaats van een zegen.' Helaas. Het is dus alleen maar angst voor zijn eigen hachje, dat is zijn enige drempel hier. En die drempel, daar sleurt Rebekka hem snel overheen. Hij gáát, en hij pleegt zijn bedrog. Met overtuiging.

3. En toch gaat God verder en geeft Zijn zegen!

Vier pijnlijke foto's: Izak, Ezau, Rebekka en Jakob. Hoe moet dit afflopen? Wat zal God doen met deze mensen? God die aan deze familie Zijn beloften heeft gegeven. God die voor de redding van de wereld in deze familie Zijn bruggehoofd heeft gebouwd. Wat zal de almachtige, heilige God nu gaan doen, bij de aanblik van deze hele zwendel-toestand? In de hemel kun je een speld horen vallen. De engelen houden hun adem in. Dan spreekt Izak die paar woorden, in vers 33, woorden met een profetische lading, woorden die Izak niet van zichzelf heeft, maar die Gods Geest hem ingeeft: 'Ik heb hem gezegend, en gezegend zal hij zijn.' De zegen gaat door! De zegen van God gaat tóch door! Waarom? Omdat Izak dat toch wel verdiend heeft? Of omdat Jakob zo zijn best heeft gedaan? Geen sprake van! Absoluut niet! Waarom gaat de zegen door? Enkel en alleen omdat God het beloofd heeft. Uitsluitend vanwege Zijn trouw! Hij is begonnen met Abraham, en Hij laat niet varen wat Zijn hand begon. In deze aartsvaders is helemaal niets, geen enkel steunpunt voor Gods zegen, geen enkel aankopingspunt voor Zijn liefde, ze hebben het totaal verbruid, maar God gaat door, en dat is alleen **genade!** Genade! Genade!

En nu zaten we vandaag hier rondom de Avondmaalstafel. Of misschien bleef je zitten in de kerk, omdat je nog geen belijdenis hebt gedaan, of omdat er iets anders aan de hand was. Maar als je hier vandaag om je heen keek, aan tafel en in de kerk, dan zag je ook mensen met een verhaal. Mensen waar iets mee is, net als met Izak, en Rebekka, en Jakob, en Ezau.

Hoe kán het dan, dat we hier bij elkaar zaten? Hoe kán het dan, dat het dóórging, en dat we het Avondmaal mochten vieren? Hoe kan het dan, dat we samen mochten zingen en bidden? De enige reden daarvoor is gelegen in God alleen, in de genade die Hij geeft, de genade die Hij bewezen heeft in Jezus Christus. Wat hoorden we Paulus zeggen aan het begin van de dienst? Efeze 2: 8 en 9: 'Door die genade bent u nu immers gered, doordat u gelooft. Deze redding dankt u niet aan uzelf; ze is een geschenk van God en geen gevolg van uw daden. Niemand kan zich er dus op laten voorstaan.'

Of denk aan Romeinen 3: 23-24, in feite daar de boodschap van Genesis 27 opnieuw geschilderd én verder uitgebreid. Wat voor die aartsvaders gold, voor Izak en Jakob, dat geldt voor alle mensen. Paulus schrijft daar in Romeinen 3: 23: 'Want allen (!) hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God, en worden

om niet (gratis!) gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus.' Omdat Hij stierf voor onze zonden, gaan wij vrijuit en mogen wij genieten van Gods goedheid. Omdat Hij Zijn lichaam en bloed gaf, mogen wij dragers zijn van de zegen van God. Dat is genade! Dat is Gods goedheid. In ons bestaan zijn geen aanknopingspunten voor Gods trouw, er ligt niet als het ware een vloertje waarop Gods genade rust. Dat is allemaal weg. Er is maar één vloer, één basis voor Gods goedheid: dat is het kruis van Jezus Christus.

Vanmiddag, in deze dienst van dankzegging voor het Heilig Avondmaal, kunnen wij maar één ding doen. Net als Wessel, in dat verhaal, hebben wij het níét verdiend, deze bijeenkomst, deze maaltijd, deze viering. En net als Wessel kunnen wij maar één Persoon alle hulde toebrengen, alle aanbidding, en dat is onze Here Jezus Christus, Hij die alles heeft volbracht. Voor ons! Hij die onze ontrouw op Zijn schouders genomen heeft en daarvoor gestorven is aan het kruis. Hij die ons overeind houdt door Zijn eindeloze trouw. Dat is genade!

Doe we dan helemaal niks goeds? Zijn we alleen maar zondaars? Wat denk je? Natuurlijk niet! Nog maar even terug naar Wessel en Nancy. Zou Wessel nooit bloemen hebben meegebracht voor Nancy? Zou hij haar nooit een mooie armband gegeven hebben, of een duur flesje parfum? Ongetwijfeld heeft Wessel dat gedaan! Natuurlijk heeft hij haar behangen met goud, Wessel met zijn eigen zaak en met zijn geld! Maar door zijn drugshandel en door zijn overspel was alles in één klap weg. Dan tellen ze niet meer, die gouden armbanden! Natuurlijk zijn er in ons leven goede dingen! Ongetwijfeld! God zij dank zijn er goede dingen, en er zijn er voortreffelijke mensen om ons heen. Ook dat is genade! Maar ál die keren dat wij niet God op nummer één hebben geplaatst, al die keren dat wij, in de praktijk van het leven, niet kozen voor Hem maar voor onszelf, al die keren waren wij ontrouw. En al dat andere valt dan weg als basis voor onze redding. Wij léven van genade, en dánkzij die genade mogen we tóch tot bloei komen, en zegen verspreiden, en God liefhebben, en mensen dienen, en onze naaste liefhebben als onszelf.

4. Vier gevolgen van dit Evangelie

Tot slot nog dit: die boodschap van genade, die boodschap dat God ons wil zegenen niet dánkzij onszelf maar óndanks onszelf, die boodschap heeft heel belangrijke gevolgen. Ik noem er vier.

(1) Dit evangelie is ontvucherend. Het maakt ons heel klein. Niemand heeft 'een stoel in de hemel verdiend', al wordt dat nóg zo vaak gezegd. Wij hebben bij God niks anders in te brengen als lege briefjes. Dat is één. **Het Evangelie maakt je heel nederig en bescheiden.**

(2) Dit evangelie geeft zo'n ontstellend diepe rust en vrede! Want het zóú toch eens afhangen van al ónze daden, of God ons wel goed genoeg zou vinden! Dan was ons hele leven één groot examen voor de eeuwigheid! Maar God is geen examiner, God is een Vader! De grond van onze hoop, van ons vertrouwen, ligt niet in al onze goede daden, want dat zou een knap wankel basis zijn! De basis van ons vertrouwen ligt in het kruis van Jezus Christus. En dat hééft er gestaan, het is gebeurd! Het is volbracht! Onze redding stáát als een huis! Dat is twee: **het Evangelie geeft diepe rust.**

(3) Derde gevolg: als je nu van jezelf mag weten dat God je aanneemt uit genade, zou je het dan nog dúrven om onbarmhartig te zijn voor een ander? Als je weet wat het is om van genade te léven, dan kun je ook genade géven. Dat is drie: **het Evangelie maakt mild.**

(4) En vier: **dit Evangelie maakt je intens, intens dankbaar.** Als je dit tot je laat doordringen, dan wil je niets anders meer dan helemaal, 100 % leven zoals God dat van je vraagt. Uit diepe, diepe dankbaarheid.

Wat een onvoorstelbare boodschap! Dwars door al ons gedoe heen, dwars door al onze zonde heen gaat God verder, door Jezus Christus geeft Hij ons zegen, dat maakt ons nederig, maar geeft ook rust, het maakt ons mild en intens dankbaar! Vandaag mochten we de genade próeven. En als je van die genade lééft, zegt de God van Abraham, Izak en Jakob het vandaag óók tegen jou: 'Ik heb je gezegend, en gezegend zul je zijn!' Amen.